

GUIA PER A PARES I MARES

3r. i 4r. PRIMÀRIA

El Cicle Mitjà de l'Educació Primària constitueix una etapa molt interessant en el procés de maduració dels nens i nenes, i ofereix unes grans possibilitats d'intervenció pedagògica. Els alumnes d'entre 8 i 10 anys es troben en un període d'evolució del coneixement subjectiu al coneixement objectiu que els porta a contrastar les seves pròpies representacions mentals amb la realitat, i que els desvetlla unes actituds de curiositat i interès per l'observació i explicació dels fets i esdeveniments de l'entorn. Això permet partir d'una motivació natural per a aprendre. A l'escola aprofitem l'oportunitat d'aquesta motivació adaptant els nous continguts d'aprenentatge a les demandes i els interrogants dels alumnes.

Desenvolupament psicomotor

Els nens i nenes presenten, en termes globals, una bona coordinació general, tant en repòs com en moviment. Aquesta situació els possibilita un adequat domini de l'espai, que afavorirà la seva pròpia organització en aquest espai.

La seva motricitat esdevé més eficaç i precisa, i permet una major resistència i una millor qualitat d'execució.

La interiorització del propi esquema corporal evolucionarà, des d'una concepció parcial i fragmentada del cos, cap a una visió més integrada, amb una major consciència del seu funcionament i les seves possibilitats.

Desenvolupament cognitiu

Entre els 8 i els 10 anys, els alumnes **consoliden** els recursos intel·lectuals que s'han anat cultivant en anys anteriors. Augmenta, de mica en mica, la capacitat d'elaborar respostes més organitzades, que els permetran realitzar les anomenades **operacions concretes**, les quals es manifesten en la **comprensió lògica** de la realitat:

- Consciència que les qualitats romanen constants malgrat els canvis en la seva aparença (la mateixa quantitat de sorra quan és en un got ample o en un d'estret).
- La captació de les relacions lògiques de causa-efecte entre fets i situacions (la força aplicada a un cos implica un moviment posterior).
- Ordenació i classificació d'objectes i materials en funció de criteris comuns (pes, mida...).
- Multiplicació de classes (el plàtan és un aliment natural i dolç alhora).

A poc a poc, els alumnes van prenent consciència de les coses que desconeixen i intenten superar les contradiccions entre el seu pensament i el món real mitjançant la manipulació d'una informació concreta, directament perceptible. Lentament, es van allunyant de les explicacions subjectives dels fets i fenòmens i es van acostant a la comprensió ordenada de la realitat.

Aprenen a utilitzar estratègies més elaborades, emprant recursos d'**organització** i **agrupació** per a **memoritzar comprensivament**. No obstant això, si el contingut d'ensenyament no és significatiu, tendeixen a retenir la informació de forma repetitiva i a utilitzar esquemes de pensament propis de cicles anteriors, fet que nosaltres intentem treballar a l'aula..

Desenvolupament afectiu i social

En la seva maduració afectiva i social s'enllacen íntimament molts elements, entre els quals destaquen els següents:

Relacions familiars

Els comportaments dels nens i nenes d'aquesta edat estan **condicionats per l'adult**, que encara és per a ells un marc de referència important. La recerca de nous models facilita la seva identificació amb ells, i mitjançant la seva imitació aprenen noves formes de comportar-se. Tanmateix, es produeix un **desenvolupament progressiu de l'autonomia** que afavoreix una gradual independència dels pares.

Pel que fa a la maduració afectivosexual, els nens d'aquestes edats continuen desenvolupant la seva sensibilitat i les seves facultats afectives: la capacitat per a adoptar el punt de vista de l'altre els permetrà l'abandonament de les tendències egocèntriques (pròpies del pensament i l'afectivitat infantils), i els ajudarà a descobrir la satisfacció d'establir vincles afectius amb els altres.

Els seus interessos i curiositats se centren en el seu propi sexe i en allò que es refereix a l'origen de la vida.

Relacions escolars

El grup de companys i companyes adquireix una gran importància per als nens, ja que els permet concretar els seus interessos i fer-se conscients de les seves possibilitats i de les dels altres, ajudant-los a adquirir seguretat en la conquesta de la seva autonomia.

Com a resultat de la troballa de satisfacció i semblança en les seves relacions amb els companys, va augmentant la confiança en els seus judicis personals.

Relacions de grup

Els grups esdevenen més estables i produeixen un sentiment de pertinença més profund. Alguns dels seus membres es converteixen en líders, mentre que d'altres poden quedar aïllats de la resta del grup.

Desenvolupament moral i obertura a la transcendència

Els nens i nenes passen d'entendre la norma com un bé en ella mateixa, rígida, dogmàtica, deslligada de qualsevol valoració personal, a veure-la com el resultat d'una necessitat del grup. No obstant això, tendeixen a aplicar-la amb poca flexibilitat: creuen que han d'emprar-la en igualtat de condicions per a tothom i no entenen la relativitat de cada situació.

Comencen a analitzar els fets des d'un punt de vista personal, a entendre la justícia i les normes de forma més crítica i a gaudir acceptant petites responsabilitats. Això permet que vagin adquirint una escala de valors més integrats en la seva personalitat.

Construcció de la personalitat

La construcció de la seva personalitat passa per un període tranquil, que avança cap a l'afirmació d'un **autoconcepte** menys global i més matisat. Distingeixen les qualitats físiques de les psicològiques, i van aconseguint lentament la seva identificació sexual.

A aquesta edat, ja poden reflexionar sobre els seus propis pensaments i sentiments; poden anticipar el pensament dels altres i comprendre que són jutjats pels altres de la mateixa manera que ells els jutgen.

Senten la necessitat d'actuar de forma més personal, segons els seus propis criteris, i resolen els problemes que els envolten utilitzant un coneixement més objectiu de la realitat.